एकाइ ६ · हाम्रो पृथ्वी: समय, धरातल, हावापानी, वनस्पति र जलस्रोत

उत्तरकुञ्जिका · शिक्षकका लागि

पूर्णाङ्क ३०

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

ज्ञान · ३

१. प्रधान मध्याह्न रेखा
२. प्रामाणिक समय
३. अन्तर्राष्ट्रिय तिथिरेखा
४. भित्री मधेस
५. चारकोसे झाडी
६. वृष्टिछाया

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ चित्रको नामाङ्कन

बोध · ३

१. थार मरुभूमि
२. कर्कट रेखा
३. अरब सागर
४. नेपाल
५. तिब्बतको पठार
६. बङ्गालको खाडी

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

३ ठिक कि बेठिक?

ज्ञान · २

i. ✓ **ठिक**
ii. ✗ **बेठिक:** नेपालको प्रामाणिक समय गौरीशङ्कर नजिक पर्ने ८६° १५′ पूर्वी देशान्तरका आधारमा तोकिएको छ।
iii. ✗ **बेठिक:** चुरे सबैभन्दा पछि बनेको, सबैभन्दा कान्छो पर्वत शृङ्खला हो।
iv. ✓ **ठिक**

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

४ अति छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ २६° २२′ उत्तरदेखि ३०° २७′ उत्तरी अक्षांशसम्म भनी लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ टेथिस सागर भनी लेखेमा।

ग. **उत्तर** — प्रयोग · १

देशान्तरको फरक = ९०° − ८५° = ५°। समयको फरक = ५ × ४ मिनेट = २० मिनेट। ९०° पूर्वको ठाउँको समय २० मिनेट अगाडि हुन्छ।

अङ्क विभाजन

✓ ५ × ४ = २० मिनेट भनी हिसाबसहित लेखेमा।

घ. **उत्तर** — प्रयोग · १

उचाइको फरक = २,१०० − १०० = २,००० मिटर। घट्ने तापक्रम = २ × ६.५ = १३° सेल्सियस। तापक्रम = ३० − १३ = १७° सेल्सियस।

अङ्क विभाजन

✓ हिसाबसहित करिब १७° सेल्सियस भनी लेखेमा।

Science Playground, काठुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

ङ. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ फर्पिङमा वि.सं. १९६८ मा भनी लेखेमा।

च. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ सप्तरीको चन्द्र नहर (त्रियुगा नदीबाट) भनी लेखेमा।

छ. **अङ्क विभाजन** — बोध · १

✓ दक्षिणी पाखो (घाम लाग्ने पाखो), किनकि त्यहाँ घाम बढी लाग्छ भनी लेखेमा।

ज. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ यार्सागुम्बा, पाँचऔँले, जटामसी, कुटकीमध्ये कुनै दुई लेखेमा।

५ छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ स्थानीय समय कुनै ठाउँको आफ्नै देशान्तरमा सूर्य माथि पुग्दाको आधारमा निकालिन्छ भने प्रामाणिक समय देशले रोजेको एउटा देशान्तरका आधारमा तोकिन्छ भनी लेखेमा।

✓ स्थानीय समय एउटै देशभित्र पनि ठाउँअनुसार फरक हुन्छ भने प्रामाणिक समय देशभरि एउटै हुन्छ भनी लेखेमा।

ख. **उत्तर** — प्रयोग · २

देशान्तरको फरक = १३५° − ७५° = ६०°। समयको फरक = ६० × ४ = २४० मिनेट = ४ घण्टा। जापान पूर्वमा भएकाले त्यहाँको समय अगाडि हुन्छ: १२ + ४ = अपराह्न ४ बज्छ।

अङ्क विभाजन

✓ देशान्तरको फरक ६० डिग्री र समयको फरक ४ घण्टा (६० × ४ = २४० मिनेट) निकालेमा।

✓ पूर्वमा समय अगाडि हुने भएकाले अपराह्न ४ बज्छ भनी लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ नदीले बगाएर ल्याएको मलिलो माटो र समथर जमिन भएकाले भनी लेखेमा।

✓ सिँचाइ र यातायातको सुविधा बढी भएर धान, गहुँ, मकै जस्ता अन्न देशमै सबैभन्दा धेरै उत्पादन हुने भएकाले भनी लेखेमा।

घ. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ खनिज कहाँ कति छ भन्ने विस्तृत खोज र अध्ययन नभएको, वा पुँजी र प्रविधिको कमी भनी लेखेमा।

✓ अग्लो र दुर्गम भूभागमा यातायात नपुगेको, वा दक्ष जनशक्ति र स्पष्ट नीतिको कमी भन्ने जस्तो अर्को एउटा कारण लेखेमा।

६ लामो उत्तर

अङ्क विभाजन — प्रयोग · ४

✓ नेपालमा वर्षभरिको करिब ८० प्रतिशत वर्षा मनसुनमा हुन्छ (जुन १३ तिर आएर अक्टोबर २ तिर फर्कन्छ) भनी लेखेमा।

✓ धान, मकै जस्ता मुख्य बाली मनसुनको पानीमै लगाइन्छ र धेरैजसो खेती आकाशे पानीमा भर पर्छ भनी लेखेमा।

✓ नदीनाला, ताल र मूलमा पानी भरिएर खानेपानी, सिँचाइ र जलविद्युत्का लागि पानी पुग्छ भनी लेखेमा।

✓ वन, घाँस र जडीबुटी हुर्कन्छन् र पशुपालनलाई सघाउँछ; तर बढी पानीले बाढी र पहिरो पनि ल्याउने भएकाले सावधानी चाहिन्छ भन्ने जस्तो अर्को तथ्य लेखेमा।

Science Playground, काठ्मान्डे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

७ सोच्नुहोस्

उत्तर **उच्च दक्षता · २**

धेरैजसो नदी गहिरा खोचमा बग्छन् र गाउँ डाँडामा छन्, त्यसैले पानी माथि पुऱ्याउन महँगो पर्छ। वर्षाको धेरैजसो पानी मनसुनमै बगेर जान्छ र हिउँदमा मूल सुक्छन्। योजना बनाउन पुँजी, प्रविधि र व्यवस्थापनको पनि कमी छ। समाधानका लागि वर्षाको पानी सङ्कलन गर्ने पोखरी, लिफ्ट खानेपानी र सिँचाइ योजना बनाउन र मुहान संरक्षण गर्न सकिन्छ।

अङ्क विभाजन

- ✓ नदी होचो खोचमा र बस्ती माथि भएको, पानी मनसुनमै बगेर जाने, वा पुँजी र प्रविधिको कमी भन्ने जस्तो उचित कारण लेखेमा।
- ✓ वर्षाको पानी सङ्कलन, लिफ्ट योजना, मुहान संरक्षण जस्तो उचित समाधान लेखेमा।

८ क्रियाकलाप: उचाइअनुसार वनस्पति

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

उपोष्ण पतझर वन: १,२००–२,१०० मिटर; कटुस, चिलाउने, चाँप, ओखर, खोटेसल्ला; ओखर, कोइरालो जस्ता धेरै रुखका पात हिउँदमा झर्छन्। कोणधारी वन: २,१००–३,३०० मिटर; गोब्रेसल्ला, धुपी, देवदार, भोजपत्र, गुराँस; सियोजस्ता पात र नरम काठ। लेकाली घाँसे भूमि: ३,३००–५,००० मिटर; घाँस, होचा झाडी र जडीबुटी; खर्क र चरन क्षेत्र। टुन्ड्रा: ५,००० मिटरभन्दा माथि; झ्याउ, काई र साना फूल; बिरुवा अति थोरै र साना।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	**जम्मा**
अङ्क	१०	१०	८	२	**३०**

Science Playground, काठ्मान्डे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

एकाइ ६ · हाम्रो पृथ्वी: नक्सा कार्य र एसिया

उत्तरकुञ्जिका · शिक्षकका लागि

पूर्णाङ्क ३०

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

ज्ञान · ३

१. उद्देश्यमूलक नक्सा
२. प्रतिनिधि भिन्न नापो
३. चित्रात्मक नापो
४. पामिर
५. मरुद्यान
६. टाइगा

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ चित्रको नामाङ्कन

ज्ञान · ३

१. नदी
२. टाकुरा
३. भन्ज्याङ
४. ताल
५. सडक
६. पुल

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

३ ठिक कि बेठिक?

ज्ञान · २

i. ✓ **ठिक**
ii. ✗ **बेठिक:** ओब, यनिसे र लिना उत्तरतिर बगेर सुमेरु महासागरमा मिसिन्छन्।
iii. ✗ **बेठिक:** संसारको सबैभन्दा होचो जमिन मृत सागरको किनार हो।
iv. ✓ **ठिक**

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

४ अति छोटो उत्तर

क. प्रयोग · १

उत्तर

१ किमि = १,००,००० सेमि, त्यसैले १० किमि = १०,००,००० सेमि। प्रतिनिधि भिन्न = १:१०,००,०००।

अङ्क विभाजन

✓ १:१०,००,००० भनी लेखेमा।

ख. प्रयोग · १

उत्तर

१ सेमि = ५०,००,००० सेमि = ५० किमि। त्यसैले ३ सेमि = ३ × ५० = १५० किमि।

अङ्क विभाजन

✓ १५० किमि भनी लेखेमा।

ग. ज्ञान · १

अङ्क विभाजन

✓ १:२५,००० र १:५०,००० भनी लेखेमा।

घ. ज्ञान · १

अङ्क विभाजन

✓ लम्बाइमा ४:६:६:४ र चौडाइमा ४:४:४ भनी लेखेमा।

ङ. ज्ञान · १

अङ्क विभाजन

✓ माल्दिभ्स भनी लेखेमा।

Science Playground, काठ्मान्डे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

च. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ तिब्बतको पठार, औसत उचाइ करिब ४,५०० मिटर भनी लेखेमा।

छ. **अङ्क विभाजन** — बोध · १

✓ धेरै दिनसम्म पानी नपिई तातो बालुवामा भारी बोकेर हिँड्न सक्ने भएकाले मरुभूमिमा यातायातको मुख्य साधन भएकाले भनी लेखेमा।

ज. **अङ्क विभाजन** — ज्ञान · १

✓ इन्डोनेसिया र मलेसिया भनी लेखेमा।

५ छोटो उत्तर

क. **उत्तर** — प्रयोग · २

१:२,५०,००० भनेको नक्साको १ सेमि बराबर जमिनमा २,५०,००० सेमि हो। १ किमि = १,००,००० सेमि भएकाले २,५०,००० सेमि = २.५ किमि। त्यसैले ६ सेमि = ६ × २.५ = १५ किमि।

अङ्क विभाजन

✓ १ सेमि = २,५०,००० सेमि = २.५ किमि भनी निकालेमा।

✓ ६ × २.५ = १५ किमि भनी लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ १ ओब र ३ लिना भनी लेखेमा।

✓ ८ मेकाङ र १३ सिन्धु भनी लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ यी नदी दक्षिणबाट उत्तरतिर बग्छन्; वसन्तमा दक्षिणतिरको माथिल्लो भागको हिउँ पहिले पग्लिन्छ भनी लेखेमा।

✓ उत्तरको मुख अझै जमेकै हुने भएकाले पानी थुनिएर बाढी आउँछ भनी लेखेमा।

घ. **अङ्क विभाजन** — बोध · २

✓ चारैतिर समुद्रले घेरिएको टापु देश भएको र नजिकै तातो कुरोसियो र चिसो ओयासियो धारा मिसिने ठाउँमा माछाको खाना प्रशस्त हुने भनी लेखेमा।

✓ घुमाउरो किनारमा राम्रा बन्दरगाह भएको, खेतीयोग्य जमिन कम भएकाले मानिस समुद्रमा भर पर्ने, वा आधुनिक जहाज र प्रविधि भएको भन्ने जस्तो अर्को कारण लेखेमा।

६ लामो उत्तर

अङ्क विभाजन — प्रयोग · ४

✓ धरातलको विविधता: संसारको सबैभन्दा अग्लो ठाउँ सगरमाथा र सबैभन्दा होचो जमिन मृत सागरको किनार, वा पर्वत, पठार, मैदान, मरुभूमि र टापु सबै भएको भनी लेखेमा।

✓ हावापानी र वनस्पतिको विविधता: भूमध्यरेखीयदेखि टुन्ड्रासम्म दश प्रकारका हावापानी, वा सदाबहार जङ्गलदेखि टाइगा र टुन्ड्रासम्म भनी लेखेमा।

✓ जनसङ्ख्याको विविधता: संसारका करिब ६० प्रतिशत मानिस एसियामा, तर गङ्गाको मैदान जस्तो बाक्लो र साइबेरिया, गोबी जस्तो लगभग खाली भूभाग भनी लेखेमा।

✓ धर्म, भाषा, संस्कृति वा आर्थिक अवस्थाको विविधता: धेरै धर्मको उद्गम एसियामा, हजारौँ भाषा, वा जापान र सिङ्गापुर जस्ता धनीदेखि कम आय भएका देश भनी लेखेमा।

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

७ सोच्नुहोस्

उत्तर **उच्च दक्षता · २**

पेट्रोलियम सकिने स्रोत भएकाले त्यसबाट कमाएको पैसा शिक्षा, पर्यटन, उद्योग, व्यापार र सौर्य ऊर्जा जस्ता अरू क्षेत्रमा लगानी गर्नु बुद्धिमानी हुन्छ, ताकि तेल सकिँदा पनि आम्दानी रहिरहोस्। नेपालले पनि जलस्रोत, वन र पर्यटन जस्ता स्रोतलाई दिगो रूपमा प्रयोग गर्नुपर्छ र एउटै स्रोतमा मात्र भर पर्नुहुँदैन।

अङ्क विभाजन

- ✓ तेलबाट कमाएको पैसा शिक्षा, पर्यटन, उद्योग वा नवीकरणीय ऊर्जा जस्ता अरू क्षेत्रमा लगानी गर्नुपर्छ भनी लेखेमा।
- ✓ नेपालले पनि आफ्ना स्रोत दिगो रूपमा प्रयोग गर्नुपर्छ र एउटै स्रोतमा भर पर्नुहुँदैन भन्ने जस्तो उचित पाठ लेखेमा।

८ क्रियाकलाप: एसियाका क्षेत्र

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

दक्षिण एसिया: नेपाल, भारत, बङ्गलादेश जस्ता देश; उर्वर नदीका मैदानमा धान, गहुँ, चिया र जुटको खेती। दक्षिण-पूर्वी एसिया: इन्डोनेसिया, मलेसिया, थाइल्यान्ड जस्ता देश; धान, रबर, पाम तेल, टिन र पर्यटन। पूर्वी एसिया: चीन, जापान, दक्षिण कोरिया जस्ता देश; उद्योग र प्रविधि, धान, चिया र रेसम। मध्य र उत्तरी एसिया: कजाकिस्तान, मङ्गोलिया, रुसको साइबेरिया जस्ता भाग; स्टेप्समा पशुपालन, टाइगाको काठ, तेल, ग्यास र खनिज।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	**जम्मा**
अङ्क	१३	७	८	२	**३०**

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

एकाइ ६ · हाम्रो पृथ्वी: युरोप, अस्ट्रेलिया र विपत्

उत्तरकुञ्जिका · शिक्षकका लागि

पूर्णाङ्क ३०

अङ्क विभाजनमा दिइएका बुँदाका आधारमा अङ्क दिनुहोस्। फरक शब्दमा लेखिएको भए पनि उही कुरा भनेको उत्तर सही मानिन्छ।

१ मुख्य शब्द

ज्ञान · ३

१. फियोर्ड
२. विषम हावापानी
३. सघन खेती
४. मार्सुपियल
५. जलउत्पन्न प्रकोप
६. सामाजिक दायित्व

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

२ नक्सा अध्ययन

अङ्क विभाजन — **बोध · ३**

✓ २ ग्रेट डिभाइडिङ रेन्ज र ४ ग्रेट ब्यारियर रिफ भनी लेखेमा।
✓ ७ आयर ताल र ९ मरे नदी भनी लेखेमा।
✓ १५ उलुरु (आयर्स रक) र १६ तास्मानिया भनी लेखेमा।

३ ठिक कि बेठिक?

ज्ञान · २

i. ✗ **बेठिक:** युरोपको सबैभन्दा अग्लो चुचुरो ककेशस पर्वतको एल्ब्रस (५,६४२ मिटर) हो; मोन्ट ब्ल्याङ्क आल्प्सको सबैभन्दा अग्लो हो।
ii. ✓ **ठिक**
iii. ✗ **बेठिक:** भूमध्यसागरीय हावापानी दक्षिण-पश्चिम र दक्षिणमा, पर्थ र एडिलेड वरपर पाइन्छ।
iv. ✓ **ठिक**

प्रत्येकको ०.५ अङ्क।

४ अति छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** — **ज्ञान · १**
✓ भोल्गा (करिब ३,५३० किमि) भनी लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** — **ज्ञान · १**
✓ बेलायतबाट करिब सन् १७६० तिर भनी लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** — **ज्ञान · १**
✓ कोसिअस्को (२,२२८ मिटर) भनी लेखेमा।

घ. **अङ्क विभाजन** — **ज्ञान · १**
✓ मेरिनो भनी लेखेमा।

ङ. **अङ्क विभाजन** — **प्रयोग · १**
✓ जाडो (हिउँद), किनकि अस्ट्रेलिया दक्षिणी गोलार्धमा भएकाले त्यहाँका ऋतु उत्तरी गोलार्धभन्दा उल्टो हुन्छन् भनी लेखेमा।

च. **अङ्क विभाजन** — **प्रयोग · १**
✓ प्रकोप मात्र, किनकि मानिस र सम्पत्तिमा क्षति नभएकाले विपत् बनेन भनी लेखेमा।

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

छ. **अङ्क विभाजन** **ज्ञान · १**

✓ १०२ भनी लेखेमा।

ज. **अङ्क विभाजन** **ज्ञान · १**

✓ आयर्स रक भनी लेखेमा।

५ छोटो उत्तर

क. **अङ्क विभाजन** **बोध · २**

✓ हिउँदमा पश्चिमी वायु दक्षिणतिर सरेर भूमध्य सागर वरपर आइपुग्छ र वर्षा गराउँछ भनी लेखेमा।

✓ गर्मीमा पश्चिमी वायु उत्तरतिर जान्छ र सुक्खा व्यापारिक वायुको क्षेत्र आइपुग्छ, त्यसैले गर्मी सुक्खा हुन्छ भनी लेखेमा।

ख. **अङ्क विभाजन** **बोध · २**

✓ ओसिलो पश्चिमी वायुले बर्सैभरि पानी पार्ने र हिउँद पनि न्यानो हुने भएकाले बर्सैभरि हरियो घाँस हुन्छ भनी लेखेमा।

✓ शीतल हावापानी दुधालु गाईलाई उपयुक्त, नजिकै ठुला सहरको बजार, वा आधुनिक प्रविधि, शीतभण्डार र सहकारी भन्ने जस्तो अर्को कारण लेखेमा।

ग. **अङ्क विभाजन** **बोध · २**

✓ प्रशान्त महासागरबाट आउने वायुले प्रशस्त वर्षा गराउने र हावापानी मध्यम र रमाइलो भएको भनी लेखेमा।

✓ मलिलो मैदान, खानेपानी, बन्दरगाह, उद्योग र रोजगारी भएको, वा युरोपेली बस्ती सुरुमा यहीँ बसेको भन्ने जस्तो अर्को कारण लेखेमा।

घ. **अङ्क विभाजन** **प्रयोग · २**

✓ प्रभावित मानिसलाई सुरक्षित ठाउँमा सार्न सघाउने, वा घाइतेलाई प्राथमिक उपचार गरी १०२ मा फोन गरेर एम्बुलेन्स बोलाउने भनी लेखेमा।

✓ खाना, पानी, लुगा र बास जुटाउन सहयोग गर्ने, वा स्थानीय तह र प्रहरीलाई खबर गरी राहत बाँड्न सघाउने भन्ने जस्तो अर्को काम लेखेमा।

६ लामो उत्तर

अङ्क विभाजन **प्रयोग · ४**

✓ थोरै महिनामा केन्द्रित मनसुनी वर्षा र अतिवृष्टि भन्ने जस्तो एउटा प्राकृतिक कारण लेखेमा।

✓ भिरालो, कलिलो र कमजोर चट्टानका पहाड, हिमताल ठुला हुनु, वा भूकम्पले जमिन खुकुलो हुनु भन्ने जस्तो अर्को प्राकृतिक कारण लेखेमा।

✓ वन फँडानी र खुला चरन, वा भिरालो जमिनमा अव्यवस्थित सडक निर्माण भन्ने जस्तो एउटा मानवीय कारण लेखेमा।

✓ नदी किनार र बगरमा बस्ती, नदीबाट अत्यधिक गिटी बालुवा निकाल्नु, निकासविनाको सहरीकरण, वा कार्बन उत्सर्जन भन्ने जस्तो अर्को मानवीय कारण लेखेमा।

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking

७ सोच्नुहोस्

उत्तर **उच्च दक्षता · २**

नेपालका किसानले सहकारी बनाएर दुध सङ्कलन, शीतभण्डार र बजारसम्म पुऱ्याउने काम मिलेर गर्न सक्छन्। राम्रो नस्लका गाई, उन्नत घाँस र आधुनिक प्रविधि अपनाएर उत्पादन बढाउन सकिन्छ। दुध मात्र नबेची चिज, घिउ, दही जस्ता बढी मूल्य पाइने वस्तु बनाएर सहर र विदेशमा बेच्न सकिन्छ।

अङ्क विभाजन

- ✓ सहकारी, शीतभण्डार र यातायात मिलाएर बजारसम्म पुऱ्याउने भन्ने जस्तो एउटा उचित पाठ लेखेमा।
- ✓ उन्नत नस्ल, घाँस र प्रविधि, वा चिज जस्ता बढी मूल्य पाइने वस्तु बनाउने भन्ने जस्तो अर्को उचित पाठ लेखेमा।

८ क्रियाकलाप: विपत् व्यवस्थापनका चरण

(अङ्क नदिइने)

विद्यार्थीले पाउनुपर्ने नतिजा

बाढी: पूर्वतयारीमा अग्लो र सुरक्षित ठाउँ तय गर्ने, नदीको पानीको सतहको पूर्वसूचना सुन्ने, नदी किनारमा घर नबनाउने; विपत्को समयमा अग्लो ठाउँमा जाने र बगेको पानी नतर्ने; विपत्पछि उमालेको पानी पिउने र क्षतिको आकलन गर्ने। पहिरो: पूर्वतयारीमा भिरालो जमिनमा रुख रोप्ने र पानीको निकास बनाउने; विपत्को समयमा पहिरोको बाटोबाट टाढा सर्ने; विपत्पछि खोज र उद्धार गर्ने र जोखिमको ठाउँबाट बस्ती सार्ने। आगलागी: पूर्वतयारीमा बिजुलीको तार र ग्यास जाँच्ने र आगो निभाउने सामग्री राख्ने; विपत्को समयमा १०१ मा दमकल बोलाउने र भुइँमा निहुरिएर बाहिर निस्कने; विपत्पछि घाइतेको उपचार गर्ने र क्षतिको आकलन गर्ने। उत्तर पाठका तालिकासँग मिल्ने जुनसुकै उचित काम सही हुन्छ।

तहअनुसार अङ्क	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	जम्मा
अङ्क	११	९	८	२	३०

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
विद्यार्थीसहित भ्रमणको समय लिन: https://science-playground.com/booking